

Kyrkohandboken

Från: Marianne Pettersson Häggkvist
Skickat: den 15 maj 2016 15:11
Till: Kyrkohandboken
Ämne: inlägg
Bifogade filer: Remissvar från Ekerö pastorat om nya handboksförslaget.docx

Hej

Här kommer musikernas inlägg kring kyrkohandboken

Själv anser jag att det finns delar i varje serie som är mycket fina och användbara; inte minst kyrie och gloria samt förbönssvaren. Prefationerna tar tid att öva in men jag tycker att de är vackra på sina sätt men svårsjungna.

Däremot önskar jag fler nya nattvardböner med mer substans. Jag ansluter mig till det ekoteologiska nätverket i övrigt.

Marianne Häggkvist

Ekerö pastorat
Marianne P Häggkvist
Präst

Tel: 08-560 387 05

Epost: marianne.p.haggkvist@svenskakyrkan.se

Ekerö pastorat
Box 116, 178 22 Ekerö
Besöksadress: Björkuddsvägen 2, 178 34 Ekerö
www.svenskakyrkan.se/ekero

Remissvar från Ekerö pastorat om nya handboksförslaget.

Efter att i några av pastoratets kyrkor vid flera tillfällen under våren ha provat olika varianter ur gudstjänstmusik b och c, och delar av e som använts i en av kyrkorna i flera år, anser vi att endast gudstjänstmusik a ska ingå i nästa handbok för svenska kyrkan.

Gudstjänstmusik a bör gås noggrant igenom än en gång, och notskriften bör återtas i prefationerna. De övriga serierna håller inte tillräckligt hög musikalisk kvalitetsnivå för att ingå i Svenska kyrkans handbok. Vi önskar hellre se att de finns tillgängliga i en databank på nätet, varifrån man själv kan ladda ner notmaterialet. Denna databank skulle kunna vara en levande bank till vilken den som önskar kan skicka in bidrag. Det måste då finnas en musikaliskt kompetent grupp som "kvalitetssäkrar" det som läggs ut där.

Vi föreslår att texterna fastställs och att det sedan är fritt om man önskar komponera egen gudstjänstmusik till dessa texter, eller använda redan befintlig musik.

Remissvar från Ekerö pastorat om nya handboksförslaget.

Efter att i några av pastoratets kyrkor vid flera tillfällen under våren ha provat olika varianter ur gudstjänstmusik b och c, och delar av e som använts i en av kyrkorna i flera år, anser vi att endast gudstjänstmusik a ska ingå i nästa handbok för svenska kyrkan.

Gudstjänstmusik a bör gås noggrant igenom än en gång, och notskriften bör återtas i prefationerna. De övriga serierna håller inte tillräckligt hög musikalisk kvalitetsnivå för att ingå i Svenska kyrkans handbok. Vi önskar hellre se att de finns tillgängliga i en databank på nätet, varifrån man själv kan ladda ner notmaterialet. Denna databank skulle kunna vara en levande bank till vilken den som önskar kan skicka in bidrag. Det måste då finnas en musikaliskt kompetent grupp som "kvalitetssäkrar" det som läggs ut där.

Vi föreslår att texterna fastställs och att det sedan är fritt om man önskar komponera egen gudstjänstmusik till dessa texter, eller använda redan befintlig musik.

Kyrkohandboken

Från: Henrik Tobin
Skickat: den 15 maj 2016 21:52
Till: Kyrkohandboken
Kopia: Ingegerd Sjölin
Ämne: Remissyttrande från Sv kyrkan London
Bifogade filer: Kyrkohandboksytttrande_London.pdf

Hej,

jag har fått översänt ett yttrande som ser ut att vara ett "urklipp" från ett mer fullständigt svar. Troligen därför att jag känner kyrkoherden i London väl och vi diskuterade musikfrågor när jag var där för några veckor sedan.

Men för att inte riskera att något kommer bort i hanteringen, nu när det är ungefär 2 timmar kvar till deadline skeppar jag över dokumentet här och nu. Bifogat!

/Henrik

Dålig
Ganska dålig
Varken dålig eller bra
Ganska bra
☒ Bra
Avstår

25. Ge församlingens bedömning av Gudstjänstmusik E

Dålig
Ganska dålig
Varken dålig eller bra
Ganska bra
☒ Bra
Avstår

26. Ge församlingens bedömning av övriga sjungna moment i den gudstjänsten.

Dålig
Ganska dålig
Varken dålig eller bra
☒ Ganska bra
Bra
Avstår

27. Kommentera Gudstjänstmusik A-E, (Kristusrop, Lovsången, Lovsägelsen, Helig, O Guds Lamm och Lovprisningen), övriga sjungna moment samt sjungna moment vid De kyrkliga handlingarna utifrån notering(läsbarhet och lämplig tonart), melodi, harmonik, rytmik, ackordanalys (funktionalitet) och relationen musik och text.

Övergripande: Idag är församlingens ställning i Svenska kyrkan mycket starkare än när tidigare handboksarbeten genomförts. En process som börjat med inventering av vad som redan finns ute i församlingarna, involverat desamma och därefter givit förslag hade kunnat ge en bredare process och en helt annan behandling. "Stadfäst av konungen" 1942 kan inte ersättas av "Stadfäst av Kyrkokansliet/Kyrkostyrelsen" 2016. Den pastorala verkligheten ser idag annorlunda ut. Serie A Positivt med Ack. Analys till samtliga satser. Samtliga musikserier A-E, är röriga, svåra att hitta i, i layouten. Prefationen bör skrivas i en följd. Som förslaget är nu med inledning, fortsättning och avslutning på olika ställen, gör det otydligt. I den tidigare musikkdelen fanns varje serie dessutom i en följd, vilket också gör det tydligare, alltså alla alternativen i serie A (allmän, fastan...osv) Serie B Kyrie, Glora och Laudamus fungerar bra. Laudamus blev mycket bättre i den här versionen, där refrängerna är lika varje gång, bra. Helig känns platt, hör inte riktigt ihop med det övriga, blir inget lyft i den. Serie C Bra med ett Kristusrop som har växelsång. Lovsången faller platt i denna serie, finns inget musikaliskt lyft eller spänning, alldeles för förutsägbart, men bra att få sjunga på latin. Välsänt Helig och O Guds lamm som fungerar bra, men skulle önska att även den engelska texten fanns med. Serie D Kyrie fungerar mycket bra, sångbart, omtyckt av vår församling, och bra att även här få sjunga på latin. Lovsången blev haltande när man gjorde om den. Den tidigare varianten var mycket omtyckt av vår församling, nu "står man lite på huvudet" när man sjunger denna. Bra att prefationerna numera inte har rytmen utskrivet, fungerar bättre så här. Båda alternativen på O Guds lamm fungerar bra, är sångbara. Serie E Kristusrop, bra med växelsång igen! Gloria och Laudamus fungerar mycket bra. Växelsång i O Guds lamm, bra. Detta O Guds lamm fungerar bättre än det som fanns i det tidigare förslaget. Att fyra nyskrivna delar av mässmusiken i samma serie tydligt hänger ihop - vore naturligt och eftersträvarsvårt.

28. Ger kyrkohandboksförslaget er möjlighet att utforma Julotta såsom ni skulle vilja fira den?

I låg grad
I ganska låg grad

Mycket nyformulerat är bra och enkelt, men inte sällan platt och uppmanar inte till eftertanke. Många av de nyskrivna texterna kommer att slitas fort. Vi efterfrågar mer bibelanknutet språk i inledningsord - det är mycket teologiskt snömos här. Får man längta efter "växa till i kraft till er invärtes människa Och att Kristus genom tron må bo i våra hjärtan"?! Övergripande kan också sägas att vi saknar Ekumeniskt inflytande/utblick. I nattvardsbönerna, som ju är kärnan i mässan - hur vore en ny nattvardsbön; än tydligare anknuten till den bordsbön Jesus förmodligen själv använde? eller att våga ta intryck av invandrarkyrkor i Sverige - likt den Syrisk-Ortodoxa eller koptiska. Eller andra kyrkor inom Porvoo-överenskommelsen, som vi regelbundet firar gudstjänster tillsammans med! Varför denna utpräglade Svenskkyrkliga nationalism? Vi kan själva?! De svenskafastställda inomsvenska språken finns med - men världsspråken (också i Sverige) som engelska förekommer knappast. Ansatsen att ge en god "högmässomodell" man kan känna igen världen över är mycket god. Nu hoppas vi på en uppföljning med förslag till alternativa gudstjänster - utanför kyrkohandboksförslagets plocklåda. Såsom Evensong - en musikgudstjänst med Magnificat och Nunc Dimittis som firas dagligen över hela jorden. Eller en Förböns-gudstjänst, Sinnesro, eller någon av de otaliga andra former som förekommer såväl inom Svenska kyrkan, som i olika kyrkor vi lever i gemenskap med. men också förslag till ekumeniska och Interreligiösa gudstjänster vore förtjänstfullt... "Fasteserien används fastlagssöndagen till långfredagen" NEJ! Askonsdagen till långfredagen skall det vara. Fastlagen/Camevalen är ingen fastetid - och idag firar många församlingar Askonsdagsmässa. Här lever sviterna efter borgerliga kalenderreformer kvar. Bort det! Ett par små petitesseer: Dop - i Samling/Inledning bör dopets teologi tydligare framgå! Dopbönen skall inte ha en proklamerande/undervisande karaktär - ""dopet ger syndernas förlåtelse och del i din Sons liv, död och uppståndelse. Tack för att du sänder din heliga Ande till henne/honom/dem som ska döpas" Flytta fram det till Inledningen och smyg inte in det en passant i en bön. Vigsel 1 - förbön : "hjälp dem att förlåta varandra" - skall vara "hjälp dem att älska och förlåta varandra" Behöver väl inte motiveras! Vigsel 2 - förbön "...som

*står inför dig" - detta är ju enda tillfället
brudparet knäfallit ! - Opedagogiskt redan i
1986. Begravningsgudstjänsten - Diakonens
roll?! Precis som i Anglikanska och romersk-
katolska kyrkorna borde Diakonen kunna
hålla i Begravningsgudstjänsten. Inget
sakrament. den sista psalmen bör ligga
innan avskedet. efter blir både
själavårdsmässigt och praktiskt svårt - vi har
provat många gånger. "omsluter levande
och döda" i begravningsbönen funkar i sig,
men ger sammantaget en dålig teologi i
Begravningsgudstjänsten Den treenige
Gudens namn beskrivs ibland "I (Guds)
Faders, Sonens och den heliga Andens
namn" - ibland är (Guds) borttaget. Bör vara
konsekvent med. Den aronitiska
välsignelsen är fantastisk även med tillägg
Men varför inte våga bredda och ge
alternativ? - Likt Church of England - och
inte i presens. Sådan självpåtagen prästerlig
myndighet tar sig inte ens prästerna i CofE!
Tack för ett enormt stort, svårt och viktigt
arbete - ni finns i våra böner!
Londonhälsningar!*

Remissyttrande plus komponerade förslag till Kyrkohandbokscommitén

1/ Varför dominerar moll Svenska kyrkans liturgiska musik?

Med avseende på kyrkomusikens allmänna prägel domineras svensk kyrkomusik till genomträngande grad av molltonaliteter. Det kanske återspegla nordiskt kynne, men inger samtidigt en tyngande grundkänsla, gränsande till tröttsam självömkan. Tydligt och kanske tveksammast förekommer "mollandet" i kyrie-satser; där, efter avlösningen, en tacksam lovsång istället skulle kunna ha förväntats. Även om man kan invända att lyssnaren vid gudstjänsts början inte skall behöva pådyvlas någon form av oförstådd grekiska, borde väl ett tacksammare dursinnelag här ändå få lysa igenom? Och kanske blir detta villkor i någon mån uppfyllt om man låter första och sista ackorden i styckena gå i dur? Klingar inte detta mera livsbejakande och mindre gruelsefullt, i så fall?

2/ Vad kan avsikt vara med orytmiskhet?

När man förr sjöng och reciterade liturgiska texter på sångtoner var det inte bara för att ljudet skulle låta kyrkligt utan för att det skulle nå ut. Man sjöng istället för att läsa. Men skall sådan sång betraktas som komponerad musik? Jag tycker inte det. Nu för tiden finns det mikrofoner. Ifall sådana används försvinner en av grunderna för den s.k. liturgiska sången. Illa utförd liturgisk sång kan bli mer fränstötande än berika. Till begreppet "illa" hör här, också, inte bara orytmiskhet utan också bristfällig intonation, Men först och främst: Låt oss vakna och vakta mot en allmän orytmiskhet!

3/ Är liturgiskt sjungande en någon sorts norm?

Är en sjungande liturg en idealgestalt och den som inte klarar uppgiften en Tillkortakommare? Kanske att det nu är dax inse att alla liturger inte skall, bör eller behöver försöka sjunga? Samtidigt med en utveckling av att notkunskap och psalmsång inte längre står på skolschemat har det gets mera tillfällen till vidareförkovrande utbildning för kyrkomusikerna. Varför då behålla överdrivna sångideal åt präster och låta okunnigt svaga uppmuntras att fritt få demonstrera sina brister?

4/ Hur mycket skall akademiker behöva dirigera amatörer?

Det kan visst ibland finnas behov av att försöka dirigera församlingssång, men hur långt är detta nödvändigt eller önskvärt? Det har under handboksberedandets gång cirkulerat tankar om att förenkla notbilderna genom att inte skriva ut taktstreck och notvärden. Detta tror jag mera stjälper än hjälper. Varken ett tillstånd av ständigt församlingssångsdirigerande eller något konturlöst församlingens lallande tror vi är önskvärt? Bäst notera allt som går.

5/ Bör liturgisk musik genrebestämmas?

Att genrebestämma kan vara en del i en marknadsföring. Man beskriver varans innehåll. Så även med kyrkomusik. Svårigheter uppstår dock om man i komponerandet överdrivet syftar till att efterapa stilelement mer än att ledas av texters innehåll att musikaliskt tolka.

6/ Varför så ofta bara enstämmighet?

Det kan kanske vara intressant och roligt att höra hur man tror att det klingade förr, men nutiden är det inte detta "förr". Man tänkte att eftersom Gud är En man inte skulle förvilla med världsliga bi-ljud av kanske mer profan karaktär. Nuförtiden ser man det nog lite annorlunda: *Gud har skapat allt, även vackra klanger, rytmer och ackord.* Vill man därför att kyrkomusiken skall kunna verka som en dynamiskt social kraft bör man istället försöka odla och tillvarata möjligheter till flerstämmighet; och gärna, för stödjande rytmiskt och intonationsmässigt med instrument – orgel, piano, blås-, slag, sträng- och stråkinstrument. Då engageras också i förlängningen fler än bara de som finns med på församlingarnas lönekonton.

7/ Vid växelsång borde väl tydliga hörbara upptakter få vägleda?

Med upptakter avses här inte något egentligt förspel utan två, tre förberedelsetoner av dominantkaraktär, t.ex. G och A på två slag i en 3-takt, för att sedan församlingen skall sjunga H som upptakt till C i stark taktadel. Kan man få önska att detta tänks igenom och åtgärdas innan vi alla tröttnat på att känna oss överkörda av någon församlingssångsledares försök att patetiskt veva igång en, kanske, halvsovande församlingspublik i alla de liturgiska växelsvaren?

Några, av mig själv komponerade, förslag, som har prövats och skulle kunna vara med i den nya gudstjänstmusiken:

KYRIE som startar och slutar i dur och inte tyngs av någon traditionell treindelingsmystik. Urtexten bibehålls utan översättning, som en Den Kristna kyrkans tidlösa vattenstämpel. Skulle man översätta eller här beskrivande förklara hamnar man lätt i diskussioner om ifall Gud var/är en man eller könlös. Och detta är inte nödvändigt. Det blir lugnast om var och en själva får tänka helt fritt om den saken. Unisont eller med kör. Exempel 1.

LOVSÅNGEN (Gloria och Laudamus). Som text används en snarlik, något förkortad och mindre upprepande, text likt hos 697:1, som jag utgår ifrån inte är upphovsrättsligt skyddad. Liturgen, helst präst, skall bara läsa, och församlingen svarar interfolierande med ackompanjerad sång i refrängen. Insatserna föregås här, kort och vägledande, av en spelad upptakt. Unisont eller med kör (Amen). Ex. 2.

SÄND DITT LJUS som trestämmig version engagerar notkunniga körsångare. Kan användas som introitus eller mellan textläsningar eller vid nattvardsdistributionen. Ex. 3.

SURSUM CORDA kan och bör helst göras i dur för att inte bekräfta "Kyrkan" som en pålitlig "mollverkstad". Unisont eller med kör. Ex. 4.

LITANIAN kan bibehållas intakt i församlingssvaren, men har ombildats för liturgen i en mer rytmiskt bunden version. Unisona svar. Ex. 5.

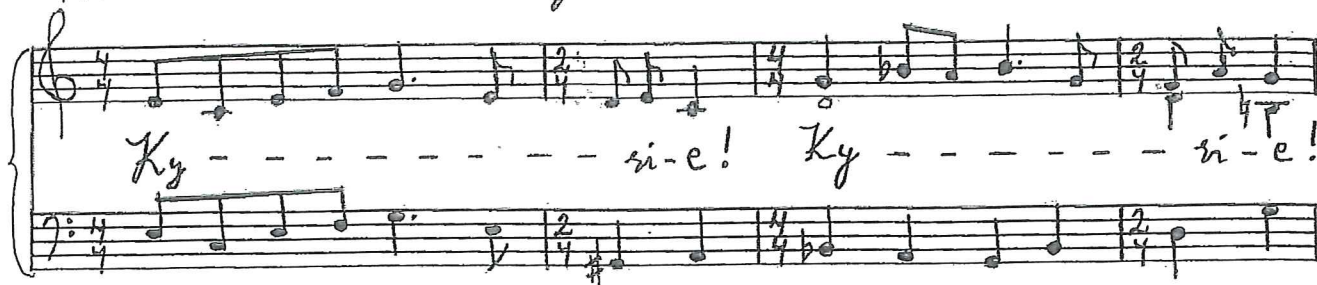
PREFATION för advent. Präst med rytmisk ingress och avslut, däremellan ett läst parti. Ex. 6.

SANCTUS är strikt jämnt rytmisk, med flerstämmiga takter för en eventuell kör. Komp. Ex. 7.

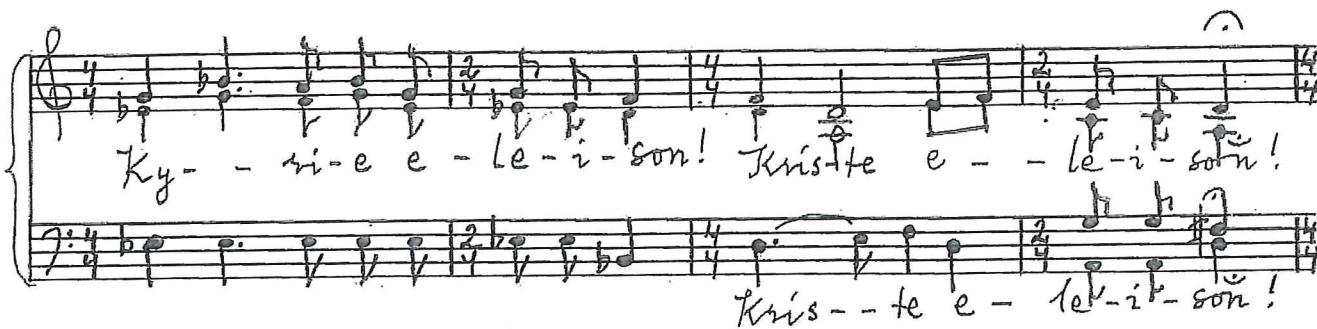
AGNUS DEI bör också vila i en lugn rytm med mjuka ackord. Kör eller församling. Med eller utan komp. Ex. 8.

Andante ♩ = 72

Kyrie

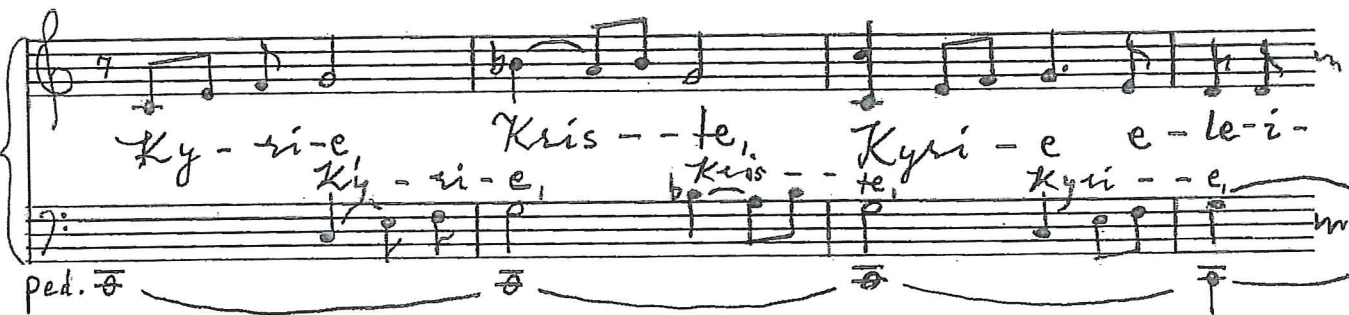

Ky - - - - - ri-e! Ky - - - - - ri-e!

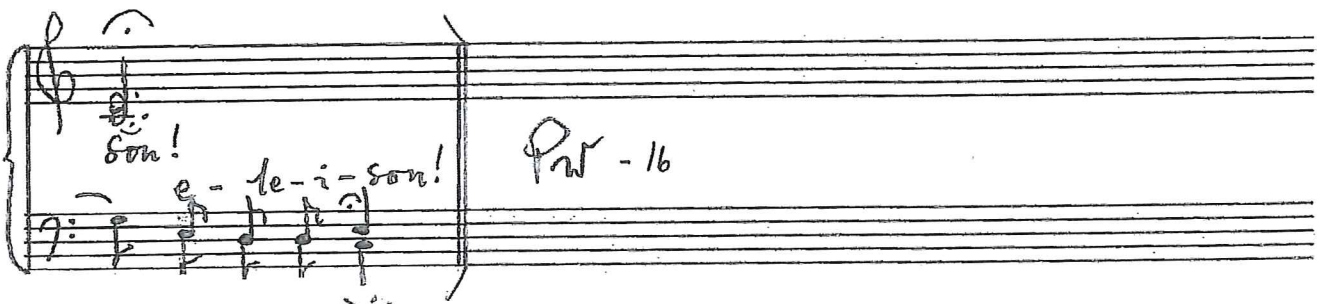
Ky - - ri-e e - le-i-son! Kris-te e - - le-i-son!

Kris - - te e - le-i-son!

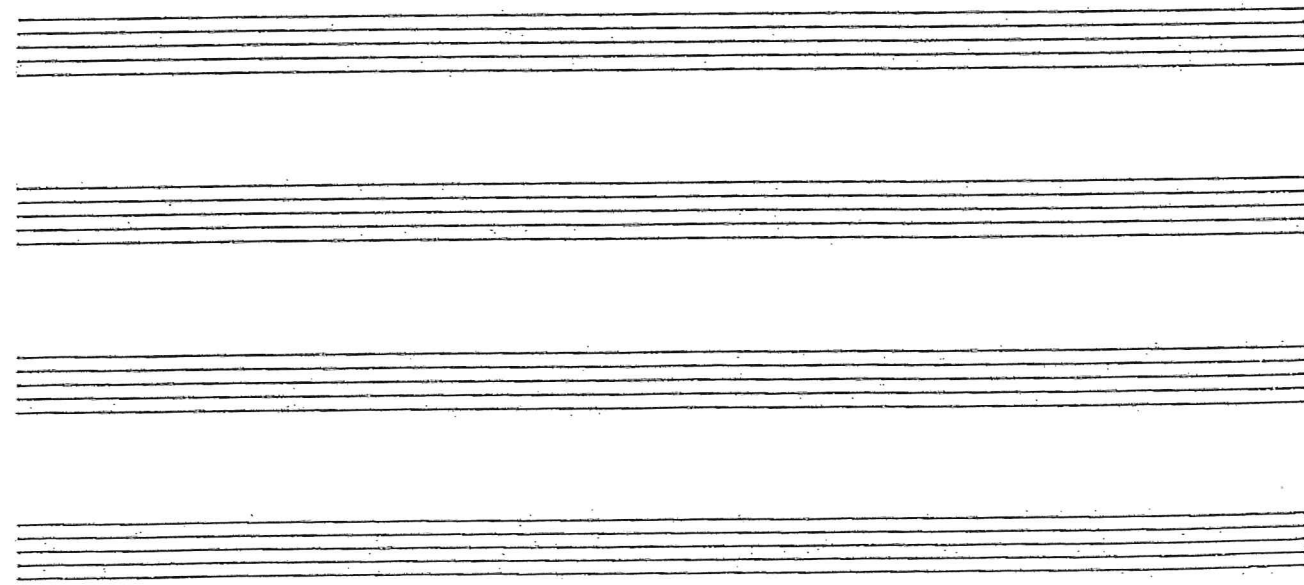
Ky - ri-e Ky - ri-e, Kris - - te, Kyri - e e - le-i-

ped. ⌘

son! e - le-i-son!

Pr - 16

Lovsängen Präst läser Gloria en 697:

Prästo d.=72

Vi lo-var och väl-sig-nar dig, vi till-ber och

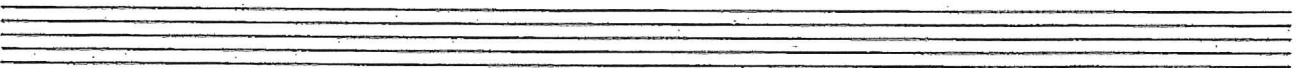
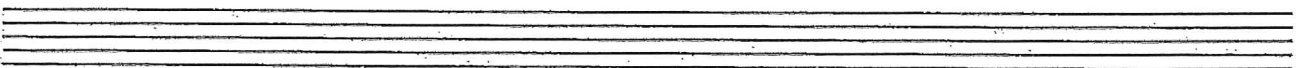
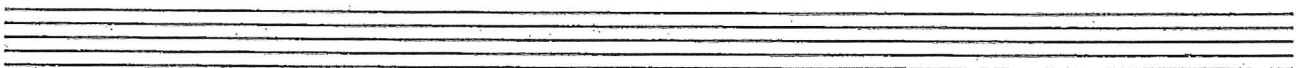
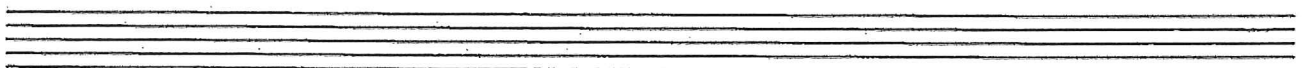
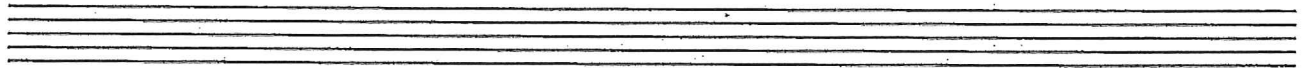
1. 2. *Läsningar*

ä-rar dig. dig.

Andante d.=72

A - - - men. Ske allt så.

Pw-16

Sänd ditt ljus

Musik: Peter Wågsjö

Text: Psaltaren 43:2

Andante ♩ = 60

S
A

T
B

Sänd ditt ljus och din san - nig; må de le - da mig, må de

mp - f

4

fö - ra mig till ditt he - li - ga berg och till di - na bo - ning -

ar,

7

så att jag får gå in till Guds al - ta - re till

3

10

Gud, som är min gläd - je och fröjd.

cresc.

cresc.

som _____ är min

Sussum corda

P: F:

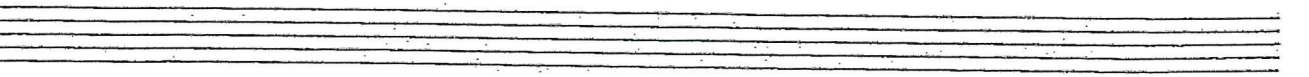
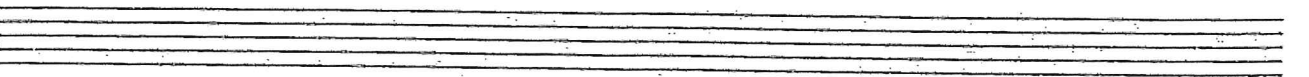
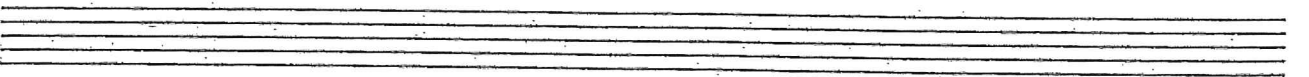
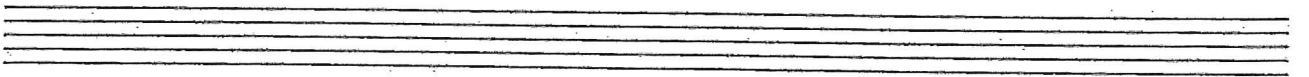
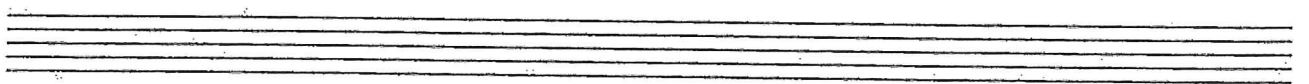
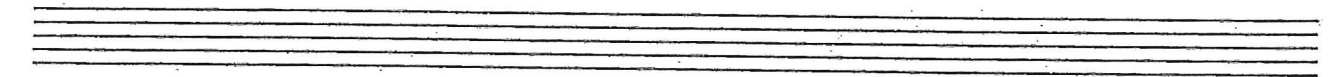
Lyft e-ra hjärtan till Gud. Vi upp-lyf-ter vå-ra

Kör:

hjär-tan. Tac-ka Gud, Den Högs-te, som är värd

värt tack och lov.

FW - 16

Litanian

s.1 (Pw)

P: F: P:

E - vi - ge, allsmäktige Gud. För - bar - ma dig ö - ver oss. Her - se hör vår

F: P:

bön. Herse hör vår bön. Herse Gud Fader i himmelen. Herse Guds Son världens frälsare. Herse Gud, (du)

F: P: F:

he - li - ge An - de. För - bar - ma dig ö - ver oss. Var oss nå - - dig. Hjälp oss

P:

mil - de Her - se Gud. För alla syn - der, för lögn och vidskepel - se, för allt

ont, för djävulens grymhet och list, för pest och hungernöd, för krig och värld

- brand, för onskans makter i himlarymder - na för uppror och splittring,

forts. Litania

S. 2

F:

för eld och vå-da för ond bråddöd, för den eviga dö-den. Be-

Chords: F, Cm/Eb, D, G, G, Cm, Cm/Eb, C/E, D/F#, G, C

P:

vara oss, milde Herre Gud. Genom din heliga fö-del-se, ditt kors och din död,
genom din helga upp-ständel-se och

Chords: Fm, Fm, Cm/F, Cm/F, C, Cm/Eb, Cm/Fm, Cm/Fm, G, Eb

himmelstörd. I frestelser och fall, i väl-gång och lycka, i dö-dens

Chords: C, C/B, Fm/Ab, C/G, Fm, Fm/C, Bm, Bm/G

F:

P:

stund, på yt-tersta domen: Hjälps oss, milde Herre Gud. Vi arme

Chords: C, Bm/Db, Cm/Eb, Fm, Cm, Cm/G, Eb, D

Syndare be - - - d - ja dig att du leder och beva - rar din heliga kristna

Chords: C, C/B, C/B, C/E, Fm/D, Eb, Eb/G

kynka, att du sänder kagna ar-be-ta-re i din skörd, att du

Chords: Ab, Ab, Cm/Eb, G7/D, C, Fm/C, C, Fm/C, F, C

forts. Litania

s. 3

gör ditt namn känt i he - la världen, att du e-nar alla

trogna så att de blir en hjord och en herde. Hör oss, milde

Herre Gud. Att du förkunnar alla folkfred och en-däkt, att du skyddar

och be-va-ras vårt fosterland att du välsignar våra hem och

för de un-ga på-di-na vä - - gar. Hör oss, milde Herre

Gud. Att du krötar al-la bedröva-de och svärmodiga, att du undsätter

forts. Litania

s. 4

alla dem som är i nöd och fa-sa, att du vederkvicker och hjälper alla

Ab

sju-ka, att du väl-signar allt gott verk, att du för-

Ab

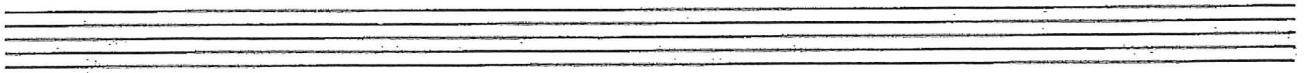
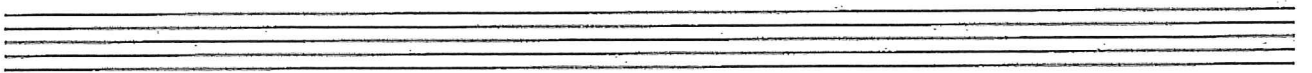
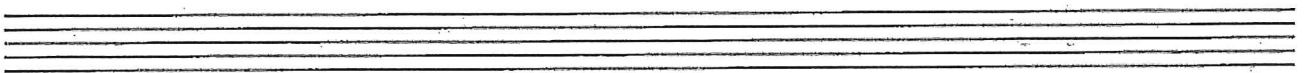
barmar dig över al-la män-skor, att du nådigt hör vår bön.

Ab

Hör oss, milde Herre Gud.

F#

Pw 1/2 - 05

Prefation Adventstid

s. 3

P:
Ja sanneligen du en-sam är värd tack och lov, allsmäktige

Fa-der, heli-ge Gud. Dig vill vi prisa och välsig-na genom

Jesus Kristus vår Her-se. *(alt. 1)*
Honom sände du när tiden var inne
att förkunna glädjens budskap
för de fattiga, frihet för de fångna
och syn för de blinda.

Genom honom gör du allting nytt i dag och då han kommer åter i
härlighet.

Därför vill vi med dina lofva i alla ti-der och med hela den himmelska

här-skaran prisa ditt namn och tillbedjande sjun-ga:

Attacca:

En. i Dess

Rytmskikt

Sanctus III, svenska

Helig, he - lig, Herre Seba - ot.

Himlar-na och jorden äro fulla av din härlig - het.

Himlarna och jorden äro fulla av din härlig - het. Hos i-

anna i höj - den. Vål-signad vare han, som kommer i

Herrens namn. Da Capo al Fine

Ciss fiss A7

Agnus Dei III, svenska

Andante $\text{♩} = 60$

(Tryggst)

mp O Guds Lamm, O Guds Lamm, som borttager världens syn-

der, förbarmadig över oss. O Guds Lamm,

O Guds Lamm, som borttager världens synder, förbarmadig över

oss. O Guds Lamm, O Guds Lamm, som borttager världens

synder, giv oss din frid.

$\frac{3}{11}$ PW
-99

Remissyttrande plus komponerade förslag till Kyrkohandbokskommittén

1/ Varför dominerar moll Svenska kyrkans liturgiska musik?

Med avseende på kyrkomusikens allmänna prägel domineras svensk kyrkomusik till genomträngande grad av molltonaliteter. Det kanske återspeglar nordiskt kynne, men inger samtidigt en tyngande grundkänsla, gränsande till tröttsam självömkan. Tydligt och kanske tveksammast förekommer "mollandet" i kyrie-satser; där, efter avlösningen, en tacksam lovsång istället skulle kunna ha förväntats. Även om man kan invända att lyssnaren vid gudstjänsts början inte skall behöva pådyvlas någon form av oförstådd grekiska, borde väl ett tacksammare dursinnelag här ändå få lysa igenom? Och kanske blir detta villkor i någon mån uppfyllt om man låter första och sista ackorden i styckena gå i dur? Klingar inte detta mera livsbejakande och mindre gruelsefullt, i så fall?

2/ Vad kan avsikt vara med orytmiskhet?

När man förr sjöng och reciterade liturgiska texter på sångtoner var det inte bara för att ljudet skulle låta kyrkligt utan för att det skulle nå ut. Man sjöng istället för att läsa. Men skall sådan sång betraktas som komponerad musik? Jag tycker inte det. Nu för tiden finns det mikrofoner. Ifall sådana används försvinner en av grunderna för den s.k. liturgiska sången. Illa utförd liturgisk sång kan bli mer frånstötande än berika. Till begreppet "illa" hör här, också, inte bara orytmiskhet utan också bristfällig intonation. Men först och främst: Låt oss vakna och vakta mot en allmän orytmiskhet!

3/ Är liturgiskt sjungande en någon sorts norm?

Är en sjungande liturg en idealgestalt och den som inte klarar uppgiften en Tillkortakommare? Kanske att det nu är dax inse att alla liturger inte skall, bör eller behöver försöka sjunga? Samtidigt med en utveckling av att notkunskap och psalmsång inte längre står på skolschemat har det gets mera tillfällen till vidareförkovrande utbildning för kyrkomusikerna. Varför då behålla överdrivna sångideal åt präster och låta okunnigt svaga uppmuntras att fritt få demonstrera sina brister?

4/ Hur mycket skall akademiker behöva dirigera amatörer?

Det kan visst ibland finnas behov av att försöka dirigera församlingssång, men hur långt är detta nödvändigt eller önskvärt? Det har under handboksberedandets gång cirkulerat tankar om att förenkla notbilderna genom att inte skriva ut taktstreck och notvärden. Detta tror jag mera stjälper än hjälper. Varken ett tillstånd av ständigt församlingssångsdirigerande eller något konturlöst församlingens lallande tror vi är önskvärt? Bäst notera allt som går.

5/ Bör liturgisk musik genrebestämmas?

Att genrebestämma kan vara en del i en marknadsföring. Man beskriver varans innehåll. Så även med kyrkomusik. Svårigheter uppstår dock om man i komponerandet överdrivet syftar till att efterapa stilelement mer än att ledas av texters innehåll att musikaliskt tolka.

6/ Varför så ofta bara enstämmighet?

Det kan kanske vara intressant och roligt att höra hur man tror att det klingade förr, men nutiden är det inte detta "förr". Man tänkte att eftersom Gud är En man inte skulle förvilla med världsliga bi-ljud av kanske mer profan karaktär. Nuförtiden ser man det nog lite annorlunda: *Gud har skapat allt, även vackra klanger, rytmer och ackord.* Vill man därför att kyrkomusiken skall kunna verka som en dynamiskt social kraft bör man istället försöka odla och tillvarata möjligheter till flerstämmighet; och gärna, för stödjande rytmiskt och intonationsmässigt med instrument – orgel, piano, blås-, slag, sträng- och stråkinstrument. Då engageras också i förlängningen fler än bara de som finns med på församlingarnas lönekonton.

7/ Vid växelsång borde väl tydliga hörbara upptakter få vägleda?

Med upptakter avses här inte något egentligt förspel utan två, tre förberedelsetoner av dominantkaraktär, t.ex. G och A på två slag i en 3-takt, för att sedan församlingen skall sjunga H som upptakt till C i stark taktadel. Kan man få önska att detta tänks igenom och åtgärdas innan vi alla tröttnat på att känna oss överkörda av någon församlingssångsledares försök att patetiskt veva igång en, kanske, halvsovande församlingspublik i alla de liturgiska växelsvaren?

Några, av mig själv komponerade, förslag, som har prövats och skulle kunna vara med i den nya gudstjänstmusiken:

KYRIE som startar och slutar i dur och inte tyngs av någon traditionell treindelingsmystik. Urtexten bibehålls utan översättning, som en Den Kristna kyrkans tidlösa vattenstämpel. Skulle man översätta eller här beskrivande förklara hamnar man lätt i diskussioner om ifall Gud var/är en man eller könlös. Och detta är inte nödvändigt. Det blir lugnast om var och en själva får tänka helt fritt om den saken. Unisont eller med kör. Exempel 1.

LOVSÅNGEN (Gloria och Laudamus). Som text används en snarlik, något förkortad och mindre upprepande, text likt hos 697:1, som jag utgår ifrån inte är upphovsrättsligt skyddad. Liturgen, helst präst, skall bara läsa, och församlingen svarar interfolierande med ackompanjerad sång i refrängen. Insatserna föregås här, kort och vägledande, av en spelad upptakt. Unisont eller med kör (Amen). Ex. 2.

SÄND DITT LJUS som trestämmig version engagerar notkunniga körsångare. Kan användas som introitus eller mellan textläsningar eller vid nattvardsdistributionen. Ex. 3.

SURSUM CORDA kan och bör helst göras i dur för att inte bekräfta "Kyrkan" som en pålitlig "mollverkstad". Unisont eller med kör. Ex. 4.

LITANIAN kan bibehållas intakt i församlingssvaren, men har ombildats för liturgen i en mer rytmiskt bunden version. Unisona svar. Ex. 5.

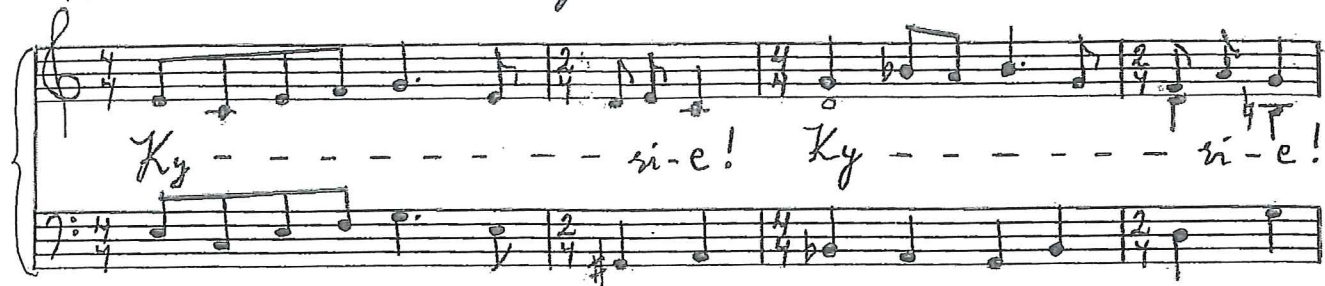
PREFATION för advent. Präst med rytmisk ingress och avslut, däremellan ett läst parti. Ex. 6.

SANCTUS är strikt jämnt rytmisk, med flerstämmiga takter för en eventuell kör. Komp. Ex. 7.

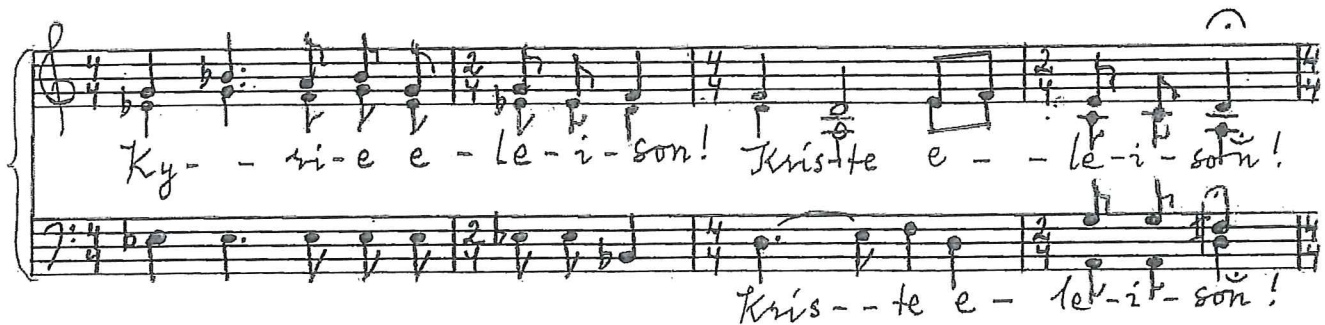
AGNUS DEI bör också vila i en lugn rytm med mjuka ackord. Kör eller församling. Med eller utan komp. Ex. 8.

Andante ♩ = 72

Kyrie

Ky - - - - - ri-e! Ky - - - - - ri-e!

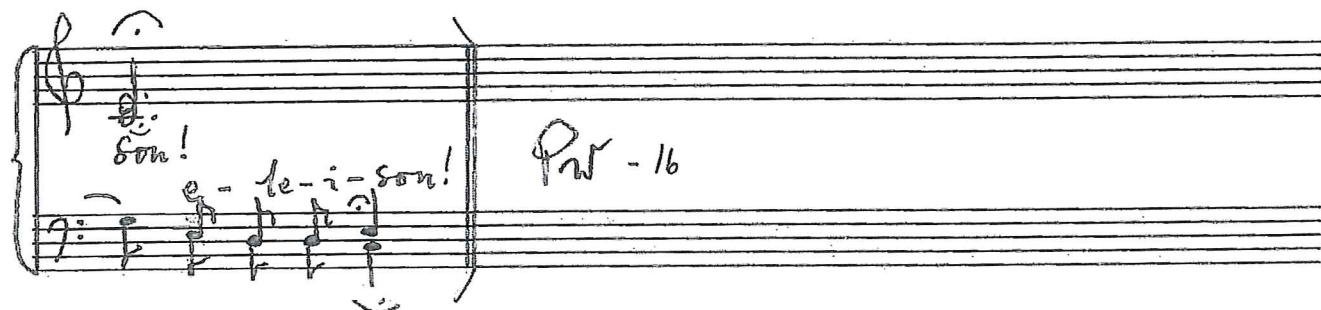
Ky - - ri-e e - le-i-son! Kris-te e - - le-i-son!

Kris - - te e - le-i-son!

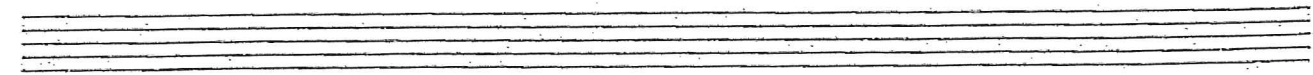
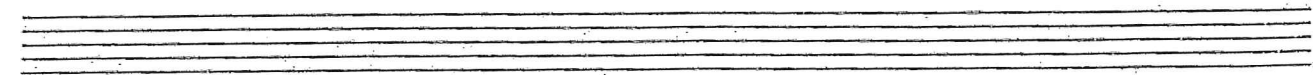
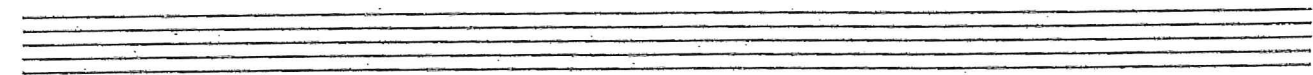
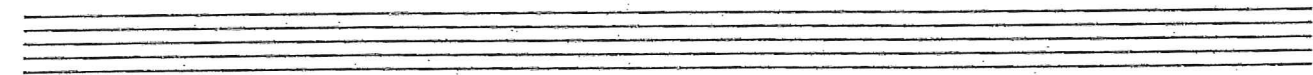
Ky - ri-e Ky - ri-e, Kris - - te, Kris - - te, Kyri - e e - le-i-son!

ped. ⌘

son! e - le-i-son!

Part - 16

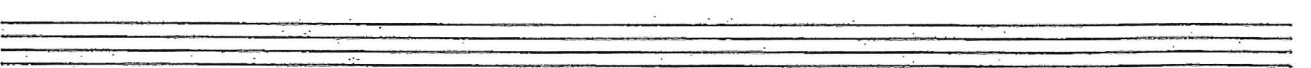
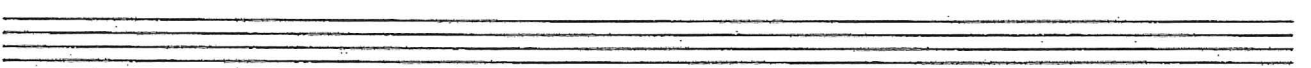
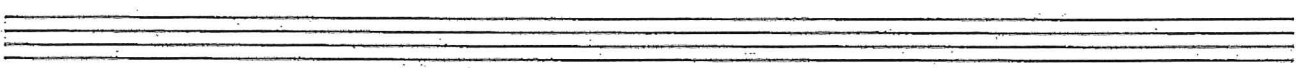
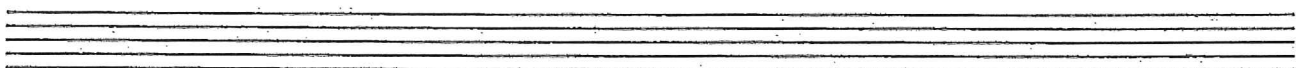
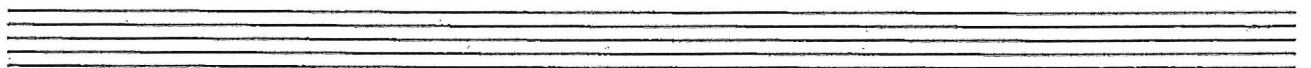
Lovsängen Präst läser Gloria en 697:

Præsto $\text{♩} = 72$

Vi lo-var och väl-sig-nar dig, vi till-ber och

1. 2. *Läsningar*
ä- var dig. dig.

Andante $\text{♩} = 72$
A - - - men. Ske allt så. *Præ-16*

Sänd ditt ljus

Musik: Peter Wågsjö

Text: Psaltaren 43:2

Andante ♩ = 60

S
A

T
B

mp - f

Sänd ditt ljus och din san - nig; må de le - da mig, må de

4

fö - ra mig till ditt he - li - ga berg och till di - na bo - ning -

7

ar, så att jag får gå in till Guds al - ta - re till

10

Gud, som är min gläd - je och fröjd.
som _____ är min

Sussum corda

P: F:

Lyft e-ra hjärtan till Gud. Vi upp-lyf-ter vå-ra

Kör:

hjär-tan. Tac-ka Gud, Den Hög-s-te, som är värd

vårt tack och lov.

Fw - 16

Litanian

s. / (Pw)

P: F: P:

E - vi - ge, allsmäktige Gud. För - bar - ma dig ö - ver oss. Her - se hör vår

F: P:

bön. Herse hör vår bön. Herse Gud Fader i himmelen. Herse Guds Son världens frälsare. Herse Gud, (du)

F: P: F:

he - li - ge An - de. För - bar - ma dig ö - ver oss. Var oss nå - - dig. Hjälp oss

P:

mit - de Her - se Gud. För alla syn - der, för lögn och vidskepel - se, för allt

ont, för djävulens grymhet och list, för pest och hungernöd, för krig och värld

- - brand, för onskans makter i himlarymder - na för uppror och splittning,

forts. Litania

S. 2

F:

för eld och vå-da för ond brådöd, för den eviga dö-den. Be-

P:

vara oss, milde Herre Gud. Genom din heliga fö-del-se, ditt kors och din dö, genom din helga upp-ständel-se och

himmelstfärd. I frestelser och fall, i väl-gång och lycka, i dö-dens

F:

P:

stand, på yt-tersta domen: Hjäl, oss, milde Herre Gud. Vi arme

syndare be - - - d - ja dig att du leder och beva - rar din heliga kristna

kynka, att du sänder kagna ar-be-ta-se i din skörd, att du

forts. Litania

s. 3

gör ditt namn känt i he - la världen, att du e-nar alla

trogna så att de blir en hjord och en herde. Hör oss, milde

Herre Gud. Att du förkunnar alla folk fred och en-dräkt, att du skyddar

och be-va-rar vårt fosterland att du välsignar våra hem och

för de un-ga på di-na vä - - gar. Hör oss, milde Herre

Gud. Att du tröstas al-la bedröva-de och svärmodiga, att du undsätter

forts. Litania

s. 4

alla dem som är i nöd och fa-sa, att du vederkvicker och hjälper alla

Ab

sju-ka, att du väl-signar allt gott verk, att du för-

Ab

barmar dig över al-la män-skor, att du nådigt hör vår bön.

Hör oss, milde Herre Gud.

F#

Pr 1/2 - 05

Prefation Adventstid

s. 3

P: *Andante*

Ja Sannerligen du en-sam är värd tack och lov, allsmäktig

Fa-der, helig Guds. Dig vill vi prisa och välsig-na genom

(alt. *Andante*)

Jesus Kristus vår Her-se.

Honom sände du när tiden var inne
att förkunna glädjens budskap
för de fattiga, frihet för de fångna
och syn för de blinda.

Genom honom gjorde allting nytt i dag och då han kommer åter i
härlighet.

Andante

Därför vill vi med dina krogna i alla ti-der och med hela den himmelska

här-skans prisad ditt namn och tillbedjande Sjun-ga:

Adagio

En i Dess
Rytmskikt

Sanctus III, svenska

Helig, he - lig, Herre Seba - ot.

Himlar-na och jor-den äro fulla av din härliq - het.

Himlarna och jorden äro fulla av din härliq - het. Hos-

anna i höj - den. Vål-signad vare han, som kommer i

Herrens namn.

Da Capo al Fine

Ciss fiss A7

Agnus Dei III, svenska

Andante $\text{♩} = 60$

(Tryggt)

mp O Guds Lamm, O Guds Lamm, som bortager världens syn-

der, för-barna dig över oss. O Guds Lamm,

O Guds Lamm, som bortager världens synder, förbarna dig över

oss. O Guds Lamm, O Guds Lamm, som bortager världens

synder, giv oss din frid.

$\frac{3}{11}$ Pw
-99

Ks 2015/1245:243

Kyrkohandboken

Från: Ingegerd Sjölin
Skickat: den 13 maj 2016 15:53
Till: Boel Hössjer Sundman
Ämne: VB: Kyrkohandbok - Dalby församling
Bifogade filer: Största kritiken mot nya kyrkohandbokens musikdel är att urvalet är så begränsat.docx

Från: Per Mellborg
Skickat: den 13 maj 2016 14:06
Till: Ingegerd Sjölin
Ämne: Kyrkohandbok - Dalby församling

Hej Ingegerd!

Går det bra att på detta vis foga synpunkter som inte kom med vid enkätgenomgången?

Hälsningar Per Mellborg

Någon uttryckte det som att det känns som att äta beige, mild mjukost. Den ger ingen längtan av mersmak.

Ingen av serierna i förslaget håller för att användas i sin helhet och det finns, trots mängden i materialet, för få alternativ om man under ett kyrkoår vill variera sig inom en viss stil.

Liturgisk musik är inte musik i största allmänhet utan ett eget språk som liksom det skrivna ordet uttrycker både teologi, sentiment och gudsrelation och uttrycker i bästa fall även karaktären i en viss period under kyrkoåret. Det bör nog inte låta på samma sätt under fasta som under påsk- och pingsttiden eller på Alla helgons dag eller under jultiden.

Dessutom behövs musik som uppfattas som icke tidsbunden och som håller för att sjungas många gånger.

Äldre musik är ständigt föremål för forskning och nya resultat måste få prägla kyrkans musik. Därför är det viktigt att expertis inom och utanför kyrkan knyts till arbetet för att resultatet som mynnar ut i en handbok – eller gudstjänstbok ska bli trovärdigt.

Svenska kyrkan består av olika människor och av olika grupper och olika gudstjänsttraditioner och av olika åldrar. Därför behövs flera alternativ för olika slag av gudstjänster. Om man inom kyrkan vill öppna för en större mångfald skulle en lösning kunna vara att tillhandahålla texter som de enskilda församlingarna kan tonsätta där sådana resurser finns. En väg att gå är att det upprättas en text- och musikbank som med fördel publiceras digitalt och som är fritt för församlingarna att hämta material från. Naturligtvis skall material i den banken granskas ur såväl teologisk som musikalisk synvinkel.

REMISSVARET

Vårt svar har utarbetats av en grupp präster och musiker som stått i dialog med kyrkvärdskollegiet. Vi har under fastetiden och påsk- och pingstiden använt material ur förslaget till kyrkohandbok vid söndagens huvudgudstjänst i församlingens båda kyrkor och också i samtal med gudstjänstdeltagare fått in olika synpunkter.

På kyrkorådets uppdrag

Anders Roos
prost, t.f. kyrkoherde